

НОВІ ГОРИЗОНТИ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

Справжня наука зароджується і розвивається там, де панує постійний творчий пошук. Рада молодих науковців нашої академії діє саме в такому режимі: дослідники-початківці (магістранти, аспіранти, молоді викладачі) не знають



“наук о в и х канікул” і навіть а к а д е м і ч н і канікули використовують для збагачення свого творчого доробку. Наша наука змін на п р и к і н ц і минулого на-



вального року “одягла науку в кросівки”, а в цьогорічному першому семестрі розширила сферу дослідницьких інтересів науково-мистецькою проблематикою. Це підтвердила науково-практична конференція “Litteris et artibus: нові горизонти”, на якій молоді науковці академії та коледжу доповідали про результа-

т своїх дослідницьких зусиль і дискутували з приводу актуальних світоглядно-теоретичних і конкретних методологічних проблем сучасної науки і мистецтва, освіти і культури. Молодіжний науковий актив навчального закладу привітала доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи, професор Валентина Бенера, яка зазначила, що на основі досягнутих успіхів Рада молодих науковців може розширювати зв'язки та поглиблювати співпрацю з аналогічними інституціями вищих закладів освіти України і зарубіжжя у форматі підготовки і проведення молодіжних наукових форумів, обміну досвідом дослідницької роботи на основі інноваційних методологічних підходів.

Дискусію на пленарному засіданні вели голова Ради молодих науковців, кандидат філологічних наук Роман Дубровський (“Танатологічна символіка творів Михайла Коцюбинського”), асистент кафедри педагогіки і психології Юлія Мельник (“Психологічні аспекти релігійних орієнтацій особистості в умовах сучасного суспільства”), кандидат педагогічних

наук Олександр Омельчук (“Особливості дослідження профільного навчання в Україні та за кордоном”), асистент кафедри гри на музичних інструментах і вокально-хорових дисциплін Христина Шородок (“Епістемологія терміну “коляда” в українському музикознавстві”) та науковий працівник Кременецького ботанічного саду Іван Гуцало (“Біоекологічні особливості культиварів експозиційної зони Кременецького ботанічного саду”). Секційна робота проходила в трьох напрямках: гуманітарно-мистецькому, психолого-педагогічному та природничо-технологічному. Модератор гуманітарно-мистецької секції, кандидат філософських наук Олена Мороз охарактеризувала грані творчості кременчанина Гаврила Чернихівського в аспекті його історико-краєзнавчих пошуків. Магістрант Марія Бешлей здійснювала своє дослідження на межі літератури та музики: аналізувала жіночі образи поем Тараса Шевченка у творчості українських композиторів-класиків.



“Ономастичні реалії як вербальні культурні маркери в тексті” стали об'єктом аналізу для аспіранта Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки Ольги Микуляк. Мовознавчу тематику продовжила викладач педагогічного коледжу Ірина Хохрякова темою “Функційно-семантичні вияви категорії неозначеності в сучасній українській мові”.

Обов'язки модератора психолого-педагогічної секції виконував кандидат педагогічних наук Віталій Цісарук, який виступив з повідомленням про результати дослідження проблем освіти в Україні та шляхів їх вирішення. Інші доповідачі зупинилися на конкретних психолого-педагогічних темах: умови використання поетичних творів

у підготовці вихователів ДНЗ (асистент Оксана Швець), розвиток творчих здібностей школярів засобами народної іграшки (магістрант Віта Пташнюк), підвищення творчого потенціалу вчителів засобами техніко-прикладного мистецтва (магістрант



Олексій Васюк), використання інформаційно-комунікаційних технологій для формування навиків дослідницької діяльності (магістрант Роман Громик), педагогічна взаємодія як умова формування естетичних смаків школярів (магістрант Юрій Маслюк), складові іншомовної освіти вчителів природничо-математичного профілю (аспірант Дрогобицького ДПУ ім. Івана Франка Юлія Овчаренко), майстер-клас як форма навчання декоративно-ужитковому мистецтву (викладач коледжу Сергій Томашівський), засвоєння гімнастичних вправ з використанням програмованого навчання (кандидат педагогічних наук Микола Божик, асистенти Галина Кедрич і Олександр Гурковський), формування конативного компоненту етнопсихологічних уявлень дошкільників під впливом дорослих (асистент Наталія Бабій).

М о л о д і науковці, які працювали в природничо-технологічній секції, зосередились на проблемах охорони здоров'я людини та збереження навколишнього середовища. Модератор секції, кандидат сільськогосподарських наук Олена Тригуба загостила увагу своїх колег на такому небезпечному для здоров'я людини явищі, як злякисні новоутворення. Якщо в цьому повідомленні звучала тривога за людське життя, то в науковій розвідці магістранта Наталії Бондарчук “Оцінка взаємозв'язку функціональної асиметрії мозку та рівня інтелектуального розвитку студентів” – турбота про психічне здоров'я молоді людини. Решта співдоповідей стосувалися природоохоронних питань: стан

ВІТАЄМО!

Успішно захистили дисертаційні дослідження на здобуття наукового ступеня



КУРАЧ Микола Станіславович
доктор педагогічних наук



СВИРИДУК Любов Анатоліївна
кандидат філологічних наук



МИХАЛЮК Ілона Михайлівна
кандидат біологічних наук

теріофауни в Національному природному парку “Кременецькі гори” (науковий працівник НПП “Кременецькі гори” Анжела Красовська), комахоїдні птахи НПП “Кременецькі гори” (магістрант Артем Перескоков), біоіндикація як метод екологічної оцінки стану навколишнього середовища (магістрант Віта Тишкова).

За матеріалами конференції буде підготовлено збірник наукових праць молодих дослідників.

ВЕЛИКА УВАГА – МАЛИМ РІЧКАМ

Враховуючи той факт, що на даний час науковцями-природодослідниками в основному вивчається флористичний склад великих річок і водосховищ, дисертаційна робота нашого молодого науковця Ілони Михалюк «Вища водна флора Північного Поділля» набуває особливої актуальності, бо акцент переноситься на флору малих річок, природних і штучних водойм, утворених у процесі меліоративного будівництва. Дисертант визначає межі Північного Поділля: вододільна частина Подільського плато, де беруть свій початок притоки Прип'яті (в тому числі Іква) Південного Бугу та Дніпра (в тому числі Збруч).

Всебічне вивчення видового складу і детальний аналіз вищої водної флори природних і штучних водойм Північного Поділля, особливості флористичної структури, стан фіторізноманіття водойм і перезволожених територій регіону, розробка заходів з її охорони та збереження стали темою дисертаційного дослідження, науковим керівником якого виступив доктор біологічних наук, академік АН ВШ України, професор Володимир Чопик, життєвий шлях котрого, на жаль, обірвався до захисту роботи його дисертанткою. Тому дисертаційне дослідження завершувалося під керівництвом доктора біологічних наук, завідувача кафедри біології та методики її викладання Кам'янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка Людмили Любінської. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук проходив на засіданні спеціалізованої вченої ради у Національному ботанічному саду ім. М.М.Гришка НАН України, де упродовж багатьох років працював перший науковий керівник нашого дисертанта. Опонували на захисті доктор біологічних наук, головний науковий співробітник Інституту ботаніки ім. М.Г.Холодного НАН України, професор Дмитро Дубина та кандидат біологічних наук, доцент Уманського ДПУ ім. Павла Тичини Галина Чорна.

Наукова значимість дисертаційної роботи обумовлюється

її тісним зв'язком із науково-дослідними темами кафедри біології, екології та методики їх викладання нашої академії («Дослідження антропогенного впливу на стан довкілля та біорізноманіття Північного Поділля») та Національного природного парку «Подільські Товтри» («Розробка методики сталого використання та збереження біорізноманіття водойм і боліт Поділля»). В роботі з'ясовано сучасний стан і закономірності поширення вищої водної флори Північного Поділля, проаналізовано особливості раритетних видів і запропоновано заходи з їх охорони. Для цього дослідниця провела інвентаризацію цієї флори, склала її анотований конспект, здійснила аналіз її структур. Окрім цього, молодим науковцем досліджено синантропну фракцію флори, виявлено її рідкісні та зникаючі види і, що особливо важливо, оцінено сучасний стан охорони фіторізноманіття водойм і перезволожених територій регіону й окреслено конкретні заходи її оптимізації.



У результаті проведеної роботи дисертант сформувала цілісне уявлення про вищу водну флору природних і штучних водойм Північного Поділля, оформила анотований конспект у складі 124 видів судинних рослин, встановила таксономічний склад, біоморфологічну, екологічну, ценотичну і географічну структури флори з огляду на її формування під впливом плейстоценових циркулярних видів, індивідуальних до океанічності та континентальності. Автор дослідження встановила межі сучасного поширення рідкісних і зникаючих видів на території Північного Поділля, склала карту-схему для 29 созофітів, проаналізувала мережу природно-заповідного фонду регіону та внесла пропозиції щодо її розширення і навіть провела експериментальне дослідження з відновлення окремих видів у штучних умовах для наступної репатріації.

Практичне значення дисертаційного дослідження насам-

перед полягає в тому, що його результати, зокрема відомості про поширення рідкісних видів і наукове обґрунтування необхідності створення ботанічного заповідника місцевого значення «Віліський», а також матеріали з уточненням та зареєстрованим місцезростанням рідкісних видів передано у відділ розвитку екомережі, природно-заповідного фонду, екологічного моніторингу та зв'язків з громадськістю Управління природних ресурсів і координації діяльності Департаменту екології та природних ресурсів Тернопільської облдержадміністрації для використання у проведенні заходів з оптимізації та розширення існуючої природно-заповідної мережі регіону. В загальному, наукові результати дисертаційної роботи будуть корисними для подальших моніторингових досліджень, для оцінки сучасного стану флори краю та при складанні визначників, флористичних зведень, атласів, методичних матеріалів, необхідних для підготовки заходів по збереженню і захисту довкілля.

Необхідно додати, що дисертант використала близько 300 науково-літературних джерел, здійснила більше 30 експедиційних виїздів, збирила 450 аркушів гербарного матеріалу, підготувала наукове обґрунтування необхідності створення 9 природоохоронних об'єктів у нашому регіоні. У дисертації, обсяг якої складає 302 сторінки і в якій текстовий матеріал доповнюється 38 рисунками та 21 таблицею, охарактеризовані природо-кліматичні умови Північного Поділля, висвітлюється історія ботанічних досліджень флори регіону, здійснено порівняльно-структурний аналіз, подано соціологічну характеристику, окреслено проблеми охорони та напрямки оптимізації вищої водної флори Північного Поділля. В останньому автор робить прогноз змін вищої водної флори, на основі якого пропонує заходи збереження фіторізноманіття водойм і перезволожених територій.

Матеріали дисертаційної роботи використано при підготовці монографії «Водно-болотні угіддя Поділля». Вони впроваджуються у навчальний процес при викладанні лекційних і практичних курсів навчальних дисциплін «Ботаніка» й «Екологія», в організацію літніх навчально-польових практик студентів спеціальності «Біологія».